

GRENSEKOMITÉEN

VÄRMLAND-ØSTFOLD

Årsrapport
Årsregnskap
2021

1. Grensekomiteens formål

I vedtektene fra 1. juni 2012 heter det i §1:

«Grensekomiteen Värmland-Østfold er et organ for løpende kontakt og samarbeid mellom de kommuner som inngår i grenseregionen. Grensekomiteens generelle oppgave er å fremme og aktivt medvirke til et samarbeid over grensen med særlig vekt på infrastruktur, informasjon og nedbygging av grensebarrierer. I tillegg er samarbeid innen helsevesen, næringsliv og kompetanse-utvikling prioriterte områder. Komiteen skal initiere, utrede og koordinere prosjekter som er av interesse for grensekommunene. Komiteen kan ellers ta opp oppgaver som den anser hensiktsmessig for et samarbeid i regionen.»

2. Grensekomiteen medlemmer og geografiske område

Komiteens geografiske virkeområde er aksene Oslo–Karlstad–Stockholm, med hovedvekt på kommuner i Østfold og Värmland. Kommuner i Akershus og Västra Götaland kan også bli medlemmer etter behandling i styret. Grensekomiteen hadde i 2018 følgende medlemmer:

Norske medlemmer	Innbyggere 31.12.2018	Innbyggere 31.12.2019	Innbyggere 31.12.2020	Innbyggere 31.12.2021	Areal km ²
Aremark	1357	1325	1334	1315	321
Indre Østfold	44320	44 792	45112	45608	793
Aurskog-Høland	17174	17390	17550	17754	183
Marker	3592	3595	3588	3578	413
Skiptvet	3797	3805	3814	3846	102
Våler	5593	5736	5797	5913	257
Moss	48871	49273	49589	50290	63
SUM kommuner	124704	125916	126784	128304	2 132
Viken fylke	295 421	1 241 165	1 252 384	1 269 230	24 593

Svenske medlemmer	Innbyggere 31.12.2018	Innbyggere 31.12.2019	Innbyggere 31.12.2020	Innbyggere 31.12.2021	Areal km ²
Säffle	15 643	15 455	15 420	15 396	1 221
Årjäng	10 011	10 070	9 996	9 942	1 420
Grums	9 016	9 047	9 043	9 091	386
Bengtstors	9 486	9 750	9 591	9 409	889
SUM kommuner	44 156	44 322	44 050	43 838	3 916
Värmlands län	281 482	282 414	282 885	283 196	19 371
VG län		1 725 881	1 734 443	1 744 859	25 247

VEKST I RIKET

	2020	2021	Vekst	Prosent
Sverige	10 378 483	10 452 326	73 843	0,71
Norge	5 367 580	5 425 270	57 690	1,07

Det interessante med befolkningsendringer er at det sier noe om utviklingen faktisk og relativt. I 1960 bodde det i Sverige 7 497 967 personer. I Värmland 291 074 personer. Dette var historisk sett det høyeste nivået, nesten 8 000 flere personer enn i dag. Det utgjorde 3,88% av Sverige. I dag har Värmland bare 2,7% av Sveriges befolkning. I 1880 var tallet 268 417. I Riket bodde det den gangen 4 565 668 personer. Värmland hadde altså 5,88% av Sveriges befolkning i 1880, og nesten like mange innvånere som i dag.

3. Årsmøte 2021

Årsmøtet ble arrangert i Oslo, Radisson Blu Nydalen 28-29. oktober. Møtet la vekt på flere saker, herunder virkninger av pandemien på næringsliv og samfunnsliv for grenseregionen. Handelsnæringen på svensk side ble hardt rammet, og det rammet også samarbeid og etableringer. 2020-2021 ble veldig krevende år for mange.

På årsmøtets seminar ble det gitt flere presentasjoner om regional utvikling. Västra Götalands regionen og STRING ble presentert. Viken Fylkeskommune og Oslo kommune delte også sine synspunkter på utvikling, transport og annet. Det samme gjorde representanter fra Nordisk Råd, Norsk Svensk Handelskammer og ikke minst fra medlemskommunene selv.

Årsmøtet satte også fokus på Unionsleden, som fikk en slutføring i 2021 med en digital innvielse 4. juni. Det nye prosjektet med arbeidstittel «Veien til Frihet» ble også introdusert, og dessuten planene for en ny Otteid-kanal.

4. Grensekomiteens styre

I vedtektenes §2 heter det:

«Styret skal bestå av 8 medlemmer som er ansvarlig for Grensekomiteens virksomhet, 4 fra Norge og 4 fra Sverige».

Etter årsmøtet består styret av følgende:

Medlem	Styrerepresentant
Bengtsfors kommune	Per Jonsson ny leder (2021-2022)
Askim kommune	Thor Hals (nestleder 2021-2022)

Østfold Fylkeskommune	Cecilie Agnalt Håkon Tolsby (vara medlem)
Marker kommune	Theodor Bye (2021-2023)
Våler kommune	Reidar Kaabel (2020-2022)
Grums kommun	Tomas Nilsson(2021-2023)
Säffle kommun	Bengt Enneby (2020-2022)
Årjängs kommun	Daniel Schützer (2020-2022)
Ersättare/Vara-repr.	(for 1 år)
NORGE:	
1. Indre Østfold kommune	Erik Unaas
2. Moss kommune	Bjørn Angell
3. Indre Østfold kommune	Svend Saxe Frøshaug
SVERIGE:	
1. Årjängs kommun	Lars Gustavsson
2. Grums kommun	Birgit Stuesson
3. Bengtsfors kommun	Per Eriksson

Valgkomiteen ble gjenvalgt og er følgende:

- Kjersti Nythe Nilsen (ansvarlig for å samordne)
- Tor Jacob Solberg
- Kristina Kristiansson
- Stein Begby

Styret hadde 4 møter i 2021:

- 2. februar
- 9. april
- 4. juni
- 2. september

5. Grensekomiteens arbeidsutvalg

Det er vedtektsfestet at komiteen skal ha et arbeidsutvalg med ansvar for den løpende driften av komiteen som fra og med 2015 er registrert i det norske Enhetsregisteret som Foreningen Grensekomiteen Värmland-Østfold. I 2019 har AU hatt følgende sammensetning:

Leder: Per Jonsson
Nestleder: Thor Hals

Sekretær: Alf S. Johansen

Arbeidsutvalget har ikke gjennomført fysiske møter, men forfattet flere brev til ulike instanser og har kommunisert elektronisk og på telefon for å avklare ulike saker.

6. Grensekomiteens sekretariat

Alf S. Johansen har vært sekretariatsleder for Grensekomiteen siden 2010. Regnskapsfører i 2021 har vært BDO Norge AS. Revisor har vært Østre Viken Kommunerevisjon AS.

Sekretariatets ressursbruk er timebasert etter nærmere avtalt timetall fra år til år. Det skal dekke administrative og faglige sekretariatsoppgaver og informasjonsarbeid, inklusive oppdatering av hjemmeside. Deltagelse på møter i regi av nordiske temagrupper kommer i tillegg. På større prosjekter hvor sekretariatet er direkte involvert, tas det ut lønn på prosjektet. I tillegg kjøpes eksterne tjenester fra andre etter behov.

Ekstern rådgiver Tom Granquist har også i 2021 vært nært tilknyttet komiteen for å bistå med kompetanse og uttalelser tilknyttet transportsaker, og deltatt på komiteens møter.

7. Grensekomiteens aktiviteter 2021

Komiteen har arbeidet i henhold til vedtekter og handlingsplan 2021-2023 med målsettinger og budsjett som gjengis nedenfor.

Nordisk samarbeid

1. Delta i det nordiske samarbeidsprogrammet og i de aktiviteter som initieres fra Nordisk Ministerråd, ut fra relevans, kapasitet og muligheter.

Transport

2. Visjonen om en grønn korridor Oslo-Stockholm skal holdes levende, hvor myndigheter, næringslivet, foreninger og institusjoner samarbeider om næring, utdanning, kultur, helse, idrett, opplevelser, transport, miljø, klima og energi.

3. Presse på for å forsere E18 utbyggingen gjennom Akershus og Värmland (Töcksfors-Valnäs), og forbedre kollektivtransporten langs E18.

4. Arbeide for å få realisert et moderne nordisk jernbanenett, herunder en moderne jernbaneforbindelse Oslo-Stockholm og Oslo-Göteborg, med konkurransedyktige reisetider.

5. «TENTacle-strategien» legges til grunn for videre arbeid med transportutvikling, slik som årsmøtet i 2019 besluttet.

Reiseliv og opplevelser

6. Reiseliv skal stå sentralt i grensekomiteens arbeid med vekt på utvikling av opplevelser og grenselandets spesielle historie, herunder Unionsleden. Komiteen kan være med på nye Interreg-søknader som styrker dette arbeidet.

Informasjon

7. Promotering av regionen gjennom bruk av Internett og andre media er viktig. Grensekomiteen ønsker å støtte prosjekter og initiativ for å fremme kunnskap og informasjon om regionen.

Politikk og samarbeid

8. Opprettholde gode kontakter mellom lokale/regionale myndigheter og offentlige institusjoner for å redusere grensehinder, forenkle samarbeid og bedre kunne utnytte felles ressurser og regionens potensiale.

9. «Politikk i Grenseland» videreføres med sikte på å styrke kontakten og samarbeidet over grensen mellom politikere og politisk engasjerte med et spesielt fokus på neste generasjon.

Følgende aktiviteter nevnes spesielt for 2021

COVID-19

Grensekomiteene i Norden samarbeidet om å løfte fram problemet med den strenge grensekontrollen, og det ble sendt brev til myndigheten i Norge og Sverige om dette.

UNIONSLEDEN MOSS-KARLSTAD

Prosjektet ble avsluttet i 2021, og sluttrapporten ble godkjent av Interreg Sverige/Norge uten merknader. En digital innvielse (pga. covid) fant sted 4. juni, med lansering av hjemmesiden www.unionsleden.com

I den forbindelse ble en rekke pressemeldinger sendt ut og Smaalenene Sykkelklubb gjorde et PR stunt ved å sykle hele leden på norsk side 5. juni.

Unionsledens videreføring ble diskutert og invitasjonsbrev gikk ut fra Grensekomiteen til kommuner og regioner med en fordelingsnøkkel på en minimums økonomisk ordning for 2022-2025.

VEI OG JERNBANE

På bakgrunn av EU prosjektet TENTacle vedtok årsmøtet i 2019 en 5 punkts strategi som danner grunnlaget for arbeidet med vei og jernbane.

Komiteen har avgitt uttalelser til både nordiske, nasjonale og regionale myndigheter i flere omganger med fokus på de grensekryssende forbindelsene. Styret behandlet høringsuttalelser til KVUene for Kongsvingerbanen og Hovedbanen. Det har også blitt sendt brev til EU vedrørende TEN-T korridorene.

Det neste store delprosjektet for vei på norsk side er strekningen Retvet-Vinterbro. På svensk side er det strekningen Valnes-Töcksfors som har vært mest i fokus.

Komiteen har også vært tydelig på behovet for både å oppruste dagens jernbaner og bygge nye og raskere jernbaner til Europa og mellom Norge og Sverige. Grensekomiteen har hele tiden fokusert at det ikke er en motsetning mellom at de ulike korridorene utvikles, eller mellom langsomme og raske jernbaner. Det er helheten som gir klimaeffekt, kapasitet og redundans.

Selv om Grensekomiteen har sitt utspring i arbeidet med E18, som fortsatt er meget viktig, så er komiteen i dag ingen ren lobbyorganisasjon for en enkelt sak. Fokuset er å opplyse om behov og muligheter ved bedre transportløsninger. Komiteen har derfor engasjert seg inn mot nasjonale transportplaner for å løfte fram et bredt nordisk fokus, og behovet for moderne grensekryssende transportsystemer i komiteens nærområde.

Komiteen er glad for at noen av de synspunkter som man har jobbet med også finner gjenklang hos sentrale myndigheter og i NTP dokumenter. De to strekningene Oslo-Karlstad-Stockholm, og Oslo-Gøteborg-København er stadig i fokus og Grensekomiteen ønsker å være både en pådriver og en tilrettelegger for ulike gode initiativ i disse korridorene.

Nordisk samarbeid

Samarbeidet med Nordisk Ministerråd og de øvrige grensekomiteer er viktig og en forutsetning for den økonomiske støtten fra NMR. Et helt nytt konsept for tildeling av økonomiske rammer for grensekomiteene ble lansert og det var hyppige møter og diskusjoner om hvordan det nye nordiske samarbeidsprogrammet 2021-2024 skal gjennomføres, herunder fordeling av penger og plasser i temagrupper. Grensekomiteene leverte et samordnet innspill i april 2021, for å få øket den årlige grunnbevilgningen, som følge av sterkere forventninger til at grensekomiteen skal engasjeres seg mer i det nordiske samarbeidet. Både EKR og Nordisk Råd er i prosess med å se nærmere på dette, og ha foretatt hver sin evaluering/undersøkelse av komiteenes arbeid.

Grensekomiteen Värmland-Østfold har et spesielt fokus på hvordan den grenseoverskridende territorielle planleggingen foregår. Det planlegges en konferanse rundt dette temaet i 2023.

Andre saker

Grensekomiteen har begynt å jobbe med prosjektideen «Veien til Frihet», en historisk og kulturelt forankret «storytelling» basert på den unike krigshistorien og

flyktningeruten under andre verdenskrig. Dette prosjektet ses i sammenheng med forsvarsverkene på Høytorp og Trøgstad fort. Prosjektet er fortsatt i støpeskjeen.

Grensekomiteen har skrevet brev til regionale og sentrale myndigheter for å vektlegge betydningen av Interregprogrammet Sverige/Norge, og gitt uttrykk for at den norske medfinansieringen fra statens side er litt lav, men at det uansett er viktig å fortsette programsamarbeidet, spesielt med tanke på de skadevirkninger som pandemien har forårsaket.

Grensekomiteen har dessuten fått utarbeidet en ny rapport om Otteidkanalen, og arbeider sammen med Regionalpark Haldenkanalen og andre i en arbeidsgruppe som forbereder et mulig Interreg prosjekt, med sikte på en realisering av en kanal for båttrafikk mellom Norge og Sverige, og dessuten et museum som hedrer Engebret Soot og den historien som gjelder tømmertransport i vassdragene på begge sider av grensen og over grensen. Investeringen vil skape en unik vannvei og et av verdens største grensekryssende kanalsystemer.

Grensekomiteen hadde i 2021 et eget møte med Viken Fylkeskommune for å orientere om foreningens arbeid. Tilsvarende så har det vært kontakt med Region Värmland for å diskutere mulighetene for at regionen går med i komiteen. Det har også vært sonderinger med Åmåls kommun som besluttet å gå med i komiteen fra 2022.

Åmåls kommun kommer med i Grensekomiteen fra 2022. Foto er hentet fra hemsidan.

Grensekomiteens økonomi

BUDSJETT OG REGNSKAP 2021 , GRENSEKOMITEEN VÅRMLAND-ØSTFOLD				
	BUDSJETT DKK	BUDSJETT NOK	REGNSKAP DKK	REGNSKAP NOK
Indtægter DKK	2021	2021	2021	2021
Finansiering fra Nordisk Ministerråd	540 000	702 000	537 401	720 117
Medlemsorganisationer	240 000	312 000	257 593	345 175
Andre inntekter	-	0	-	-
Totale indtægter	780 000	1 014 000	794 994	1 065 292
Sekretariatstjenester og lønn sekr.	350 000	455 000	335 821	450 000
Kontor, telefon, IKT	25 000	32 500	34 075	45 661
Regnskap og revisjon	15 000	19 500	39 928	53 504
Rejseomkostninger	25 000	32 500	12 836	17 200
Styremøter og konferanser	100 000	130 000	97 646	130 845
Andre driftskostnader / PR/info	30 000	39 000	29 274	39 227
SUM ordinær drift	545 000	708 500	549 580	736 437
Nordisk samarbeid , arbeidsgrupper	85 000	110 500	37 313	50 000
Unionsleden Moss-Karlstad	50 000	65 000	106 576	142 812
Grønn mobilitet og regional utvikling	100 000	130 000	105 875	141 872
Veien til Frihet	0	0	23 772	31 854
Vannveier i grenseland	0	0	16 818	22 536
Andre utgifter og gebyrer	-	0	2 006	2 688
Totale udgifter	780 000	1 014 000	292 360	1 128 199
Årsresultat før finans	0	0	- 46 946	- 62 907
Finansresultat			- 1 169	- 1 567
Årsresultat			- 48 115	- 64 474

I budsjettet benyttes en valutakurs på 1,30. I regnskapet benyttes faktisk valutakurs på 1,34.

Som det framgår ovenfor, fikk komiteen i 2021 et årsresultat på **-64 474 kroner**. Dette kan knyttes til en nødvendig forlengelse av prosjektet Unionsleden i 2021 uten at prosjektet hadde egne inntekter. Prosjekter utgjør mye av komiteens omsetning og har inntekter og utgifter ut fra prosjektenes egne budsjetter. Kommuner og regioner og andre eksterne kilder

bidrar med egenandeler til prosjekter. Driftsinntektene er relativt stabile på grunn av det årlige tilskuddet fra Nordisk Ministerråd og medlemmenes årlige bidrag. Selve driften er innenfor fastsatte rammer og i realiteten med et lite overskudd. Grensekomiteen har en tilfredsstillende likviditet ved årets slutt.

Balanseregnskapet viser at komiteen har en egenkapital på kroner 324 830 og en gjeld på kroner 267 173. Gjelden er i hovedsak til Marker kommune i forbindelse med utlegg for skilting tilknyttet Unionsleden. Denne betales gradvis ned.

Styret mener således at foreningens økonomi gir godt grunnlag for fortsatt drift.

Forslag til beslutning:

Styret legger årsrapporten og årsregnskapet fram for årsmøtet med følgende forslag til beslutning:

- 1) Årsregnskapet for 2021 godkjennes.
- 2) Årets resultat på **-64 474 norske kroner**, belastes komiteens egenkapital.
- 3) Komiteens arbeid har ingen negative konsekvenser for det ytre miljø og man arbeider etter anerkjente etiske normer og prinsipper og for likestilling. Både kvinner og menn er representert i komiteens organer. Styret vil arbeide videre med utgangspunkt i at det foreligger tilfredsstillende likviditet og egenkapital og dermed grunnlag for fortsatt drift. Komiteen har ingen fast ansatte, men kjøper tjenester til sekretariatet og andre tjenester. Midlertidige prosjektansettelser finner sted og er tidsavgrenset til prosjektets levetid.
- 4) Revisors beretning for 2021 tas til etterretning.
- 5) Styret gis ansvarsfrihet for 2021.

Grensekomiteen Vårland-Østfold 3. juni 2022

Styrets medlemmer

Thor R. Hals

Per Jonsson

Theodor Bye

Reidar Kaabbel

Daniel Schützer

Cecilie Agnalt

Tomas Nilsson

Bengt Enneby